



24.5.2018

Helsingin kaupunginmuseon lausunto Tapanilan asemanseudun eteläosan asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

HEL 2012-003142 T 10 03 03

Helsingin kaupunginmuseo on tutustunut Tapanilan asemanseudun eteläosaa koskevan asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. Asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa asumispainotteista täydennysrakentamista molemmin puolin päärataa aseman läheisyydessä.

Junaradan länsipuolella osoitteessa Viertolantie 4-6 sijaitseva entinen Sanduddin tapettitehdas paloi 2017 ja sen rakennukset puretaan. Asemakaavan tavoitteena on asuinkerrostalojen rakentaminen alueelle. Myös viereinen kiinteistö osoitteessa Viertolantie 2 selvittää mahdollisuutta korvata tontin rakennukset asuinrakentamisella. Tontilla sijaitsee entinen autokoritehdas, joka on toiminut myöhemmin muussa käyttötarkoituksessa. Asemakaavatyön yhteydessä tarkastellaan Viertolantien katujärjestelyjä niin, että kadun itäreunaan voidaan sijoittaa jalkakäytävä. Radan itäpuolella asuin- ja liikerakennusten tontille osoitteessa Jäkälätie 2 tutkitaan mahdollisuutta sijoittaa yksikerroksisen myymälän paikalle uusi asuinkerrostalo ja siihen liittyvä katutason liiketila nykyisen liikerakennuksen paikalle. Yllä mainitun tontin eteläpuoliselle pienelle viheralueelle tutkitaan mahdollisuuksia sijoittaa täydentävää asuinrakentamista. Pääradan viereen sen itäpuolelle mahdollistetaan radan suuntaisen pyöräilybaanan sijoittuminen. Tiilentekijänmäellä sijaitsee nk. Franzenin mökki, joka on rakennettu 1800-luvulla. Rakennus on suojeltu voimassa olevassa asemakaavassa (1986) suojelumerkinnällä sr-1. Rakennuksen kulttuurihistoriallinen arvo perustuu rakennuksen iän lisäksi erityisesti perimätietoon, jonka mukaan Aleksis Kivi asui jonkin aikaa mökissä. Rakennus suojellaan edelleen asemakaavassa.

Yleiskaavassa 2002 Tapanilan pientaloalue on merkitty kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi alueeksi. Tapanila on arvotettu myös maakunnallisesti arvokkaaksi asuinalueeksi. Uudessa yleiskaavassa suunnittelualue on lähi-keskusta C3-aluetta, toimitila-aluetta ja asuntovaltaista aluetta (A3, A4). Radan itäpuolelle on merkitty baana.

Radan länsipuolen asemakaavoitettavalla alueella sijaitsee pienteollisuuskiinteistöjä, joiden kulttuurihistoriallinen arvo on liittynyt ennen kaikkea Tapanilan paikallishistoriaan. Viertolantie 4-6 entisen tapetti-



Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

2 (2)

24.5.2018

tehtaan vanhimmat osat ovat valmistuneet 1912, jolloin tehdas aloitti toimintansa Tapanilassa. Sanduddin tapettitehdas perustettiin vuonna 1886 Helsingin Hietalahteen, josta toiminta siirrettiin Tapanilaan. Kiinteistölle haettiin purkamislupaa vuonna 2009. Museo ei tuolloin puoltanut sitä, koska kiinteistöllä oli kulttuurihistoriallista merkitystä erityisesti Tapanilan paikallishistorian mutta myös Helsingin teollisuushistorian kannalta. On valitettavaa, että pitkäaikainen rakennusten käytön ja huollon laiminlyönti johti jo ennen tulipaloa niiden rapistumiseen. Viertolantie 2 kiinteistössä on toiminut Oy Autokoriteollisuus Ab:n perustama autokoritehdas, joka aloitti toimintansa 1926. Toinen teollisuusrakennuksista valmistui 1930-luvulla. Koko kiinteistö myytiin Keskolle vuonna 1952. Rakennuksissa on tällä hetkellä erityyppisiä toimijoita autokorjaimista sisustusliikkeeseen ja mm. teatteri. Tontilla sijaitsee Mosan kuppila -nimellä tunnettu, suojeltu puurakennus, joka paloi 1990-luvun lopulla.

Kaupunginmuseo tarkastelee kaavahanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta. Keskeinen tavoite on museon näkemyksen mukaan sopeuttaa uusi rakentaminen olemassa olevaan Tapanilan pientaloasutuksen muodostamaan kulttuuriympäristöön. Arkkitehtitoimisto Helamaa & Heiskasen laatimassa viitesuunnitelmassa (kaava-aineiston mukana esitetty, 19.12.2017 päivätty havainnekuva) esitetty rakentaminen poikkeaa alueen pientalorakentamisesta huomattavasti. Museo katsoo, että Viertolantien varteen tulee tutkia myös kerroskorkeudeltaan matalampaa rakentamista. Viertolantie 2 tontin osalta museo esittää, että selvitetään vaihtoehto, jossa nykyinen teollisuuskiinteistö säilytetään. Tontille on tästä huolimatta mahdollista tutkia lisärakentamista.

Museolla ei ole osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta muuta huomautettavaa.

Lisätiedot

Johanna Björkman, tutkija, puhelin: +358 9 310 36473
johanna.bjorkman(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö